Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Evaluatie en vervolg buurt- en dorpskamers
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	2023-225004
Dienst	Beleid & Strategie
Sector	
Contact	14 058, Jelmer IJkema
Bijlagen	1
Datum	31 oktober 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
In december 2022 hebben wij u toegezegd u te informeren over de evaluatie van de buurt- en dorpskamers en de verdere ontwikkeling hiervan. In deze brief geven wij een weergave hoe we met de buurt- en dorpskamers gestart zijn, wat er uit de externe evaluatie is gekomen en hoe wij de buurt- en dorpskamers verder willen ontwikkelen.

De start
De buurt- en dorpskamers hebben in de transformatie van het sociaal domein een belangrijke rol gekregen. Deze rol is vastgelegd in het Uitvoeringsplan herijking ondersteuning Wmo. In de eerste plaats hebben ze een functie als ontmoetings- en activiteiten plek voor de sociale basis[1] en professionals die werken in de wijken en dorpen. Daarnaast hebben de buurt- en dorpskamers een rol als vindplaats en toegang voor de basisondersteuning. Daarmee hebben deze buurt- en dorpskamers een nadrukkelijke functie voor de in te zetten ondersteuning aan kwetsbaren. Het is aanvullend op de bestaande wijkcentra en hun activiteiten. Wijkcentra vormen een belangrijke ontmoetingsplek en hebben zelfstandige meerwaarde in dit stelsel.

Er is inmiddels 2,5 jaar ervaring opgedaan met de buurt- en dorpskamers. De eerste periode was lastig wegens de toen geldende coronamaatregelen. Sinds eind februari 2022 konden de buurt- en dorpskamers onafgebroken open zijn voor bezoek van inwoners.

[1] De sociale basis bestaat uit bewoners en hun sociaal netwerk-, vrijwilligers-, wijk-en dorpsorganisaties, die bewoners op alle leefgebieden ondersteunen. De sociale basis is actief op beleidsdomeinen van Jeugd, Participatie en Wmo en daarbuiten. De sociale basis wordt aangevuld door meer geformaliseerde structuren, zoals vrijwilligersorganisaties die, samen of met (financiële) steun van de gemeente, ondersteuning bieden aan bewoners.

Doelstellingen uitvoeringsplan herijking ondersteuning Wmo en buurt- en dorpskamers
Bij de transformatie sociaal domein is, zoals aangegeven in de inleiding, een belangrijke rol weggelegd voor de buurt- en dorpskamers. De kern van de visie op buurt- en dorpskamers in het uitvoeringsplan is:

- Plek voor ontmoeting; dichtbij en laagdrempelig;
- Aanwezigheid sociale basis en basisondersteuning en eventuele andere professionals. Het creëren van een wijknetwerk;
- Delen van kennis tussen vrijwilligers en professionals en die kennis samen inzetten;
- Maatwerk per gebied zowel wat betreft locatie als aanwezige partijen;
- Geen drempel voor inwoners creëren door aanwezigheid professionals;
- Vrijwilligers zijn de spil. Zij gaan als eerste in gesprek met de inwoners over hun ondersteuningsvraag.

Zoals aangegeven in de informerende brief van 6 december 2022 over de stand van zaken van de buurt- en dorpskamers is de afgelopen periode met alle buurt- en dorpskamers regelmatig overleg geweest over hoe zij het concept rondom de buurt- en dorpskamers ervaren.

De evaluatie
Onderzoeksbureau KAW heeft van januari t/m juni het evaluatie onderzoek uitgevoerd. De hoofdvraag van de evaluatie was: In hoeverre hebben de buurt- en dorpskamers bijgedragen aan de doelen zoals beschreven in de Herijking Ondersteuning WMO gemeente Leeuwarden. Vervolgens is gewerkt aan deskresearch, interviews met diverse stakeholders en zijn observaties gedaan bij de buurt- en dorpskamer locaties. Het gaat dan om: vrijwilligers, professionals en andere partijen die een rol hebben rondom de buurt- en dorpskamers. Op basis hiervan is bijgaand evaluatierapport tot stand gekomen.

Uitkomsten evaluatie
De evaluatie heeft inzicht geboden in het functioneren van de buurt- en dorpskamers per locatie. Samengevat blijkt uit de evaluatie dat de buurt- en dorpskamers onderling grote verschillen laten zien.

Uit de evaluatie komt naar voren dat bij het opzetten van de buurt- en dorpskamers het een project van ‘bovenaf’ is geweest. Daarbij zijn de buurt- en dorpskamers gestart in de coronapandemie. Dit heeft gezorgd voor een lastige start. Dit heeft invloed gehad op het functioneren van het concept in zijn algemeenheid. Ook bij andere betrokken organisaties zoals het Buurtservicepunt (BSP), Amaryllis en MIEP voor de huishoudelijke zorg kwam naar voren dat het idee hen is opgelegd.

Daarnaast is aangegeven dat sterk gestuurd is op de aanwezigheid van organisaties als Amaryllis, MIEP, BSP en andere organisaties binnen de locaties. Het organiseren en de afstemming heeft veel tijd gekost omdat de locaties niet allemaal geschikt waren voor (vrijwilligers)organisaties. Het BSP en Amaryllis zijn vooral de partners die aanwezig zijn op de buurt- en dorpskamerlocaties. Dit geldt in mindere mate voor Humanitas, MIEP en andere vrijwilligersorganisaties.

Ook vinden niet alle vrijwilligers (gastheer/gastvrouw) dat zij verantwoordelijk zijn om inwoners met hulpvragen te ondersteunen of willen fungeren als eerste aanspreekpunt. De meeste vrijwilligers willen zich vooral actief inzetten voor een activiteit, waaronder ontmoeting. Tegelijkertijd is er ook een aantal vrijwilligers dat zich juist wel wil inzetten voor hulpvragers. Daarbij wordt gezien dat deze vrijwilligers wel moeten beschikken over vaardigheden die niet iedere vrijwilliger in zich heeft. Daarnaast verschilt per buurt- of dorpskamer wat de behoefte is van de inwoners die binnen komen. Dit kan zijn voor ontmoeting en activiteiten of voor hulpvragen.

De naamgeving van de buurt- en dorpskamers blijkt voor de meeste locaties verwarrend te zijn. De buurt- en dorpskamers zijn namelijk een vorm van dienstverlening/activiteit die binnen een wijkcentrum of dorpshuis plaatsvindt. De naam schept bij inwoners de verwachting dat het om een fysieke plek gaat, waardoor verwarring ontstaat of dit nu wel of niet bij het wijkcentrum of dorpshuis hoort. Aansluitend hierop hebben de vrijwilligers van de locaties niet het gevoel de vrijheid te hebben om hun manier van communicatie over de buurt- of dorpskamer zelf in te vullen. De vrijwilligers gaven aan dat ze graag een eigen identiteit willen ontwikkelen rondom het concept van de buurt- of dorpskamer.

Als laatste wordt aangegeven dat er verschil in locaties is waar een betaalde beheerder aanwezig is- aangestuurd door een vrijwillig bestuur- en waar dit op de schouders van de vrijwilligers valt. Hierbij valt ook op dat de beheerders ieder op een andere wijze werken. De een fungeert als eerste aanspreekpunt, terwijl op andere locaties de beheerder een zakelijk leider is die voor de randvoorwaarden zorgt. Ook zijn er beheerders die vooral ondersteunend en faciliterend zijn en waar de vrijwilligers vooral het sociale aanspreekpunt zijn voor de bezoekers.

Aanbevelingen
KAW doet een aantal aanbevelingen in het rapport op basis van de uitkomsten van de evaluatie:

- Sluit aan bij de drijfveren van de vrijwilligers wanneer je een project wilt opzetten waarbij het versterken van de sociale basis uitgangspunt is.
- Stuur méér op vinden en preventief steunen van mensen die hulp nodig hebben en richt de samenwerking daarop in. Door te sturen op de fysieke aanwezigheid van organisaties op bepaalde locaties, creëer je ook discussies over ruimtegebruik, inrichting en faciliteiten die de medewerkers van deze organisaties nodig hebben.
- Lever maatwerk. Ondersteun vrijwilligers die hulpvragen signaleren en oppakken, en speel ook in op vrijwilligers met andere behoeften.
- Laat de (verplichte) naamgeving van dorps- en buurtkamers los, maar blijf investeren in netwerkvorming tussen professionals en vrijwilligers om hulpvragers te ondersteunen.
- Geef ruimte aan maatwerk, sluit aan bij wat de locatie nodig heeft en wenselijk acht als communicatiemiddel.

Reactie college van B&W
Wij onderschrijven de aanbevelingen van deze evaluatie. Op de aanbevelingen hebben wij de kanttekening dat het te vroeg is om de naamgeving van de buurt- en dorpskamers los te laten. De buurt- en dorpskamers zijn vanaf eind februari 2022 pas echt van start gegaan na de coronaperiode. De naam van de buurt- en dorpskamers is ook gericht op netwerkvorming tussen professionals, vrijwilligers en inwoners. Om dit vorm te geven is er tijd en maatwerk nodig om elkaar te leren kennen, om een juiste vorm te vinden en de samenwerking hierop te laten aansluiten.

Budget
Om aan te sluiten op de aanbevelingen stellen we extra budget ter beschikking voor de buurt- en dorpskamers om meer activiteiten te ontplooien en preventief te werken om inwoners met of zonder hulpvraag te ondersteunen. Dit extra budget komt uit het bestedingsplan Wmo. De buurt- en dorpskamers ontvangen nu per locatie een subsidiebedrag van maximaal € 2.500. Dit verhogen we naar een maximaal bedrag van € 7.500. Zo kunnen de buurt- en dorpskamers investeren in extra activiteiten zoals bijvoorbeeld het organiseren van een gezamenlijke lunch of koffiebijeenkomst, cursussen voor vrijwilligers of voorlichtingsactiviteiten voor inwoners. Met deze wijziging zou het bedrag per jaar voor alle buurt- en dorpskamers uitkomen op € 75.000 per jaar. Naast dit bedrag is nog € 5.000 beschikbaar om te gebruiken voor communicatie rondom de buurt- en dorpskamers. Dit zullen we blijven inzetten door het organiseren van bijvoorbeeld promotiefilmpjes en andere communicatiemateriaal. Er blijft ook nog een bedrag over om in te zetten voor een kwartiermaker/aanjager mocht dit nodig en wenselijk zijn binnen een buurt- of dorpskamer.

Vervolg
De door KAW meegegeven aanbevelingen zijn en blijven onderwerp van gesprek in de periodieke overleggen die er zijn met vrijwilligers(organisaties) en de professionele partijen zoals Amaryllis. De buurt- en dorpskamers hebben in de herijking van ondersteuning Wmo een belangrijke rol in de toegang tot basisondersteuning. Hierdoor werden de buurt- en dorpskamers gezien als doel, maar was het in essentie een middel om het doel te versterken. De buurt- en dorpskamers blijven een plek waar inwoners terecht kunnen voor ontmoeting en het ondernemen van activiteiten of het stellen van een (zorg)vraag. Daarbij willen we graag de relatie tussen inwoners, vrijwilligers en professionals blijven versterken. Door te gaan inzetten op netwerkstructuren (het elkaar weten te vinden) en het organiseren van meer activiteiten, zodat inwoners richting de buurt- en dorpskamers zullen komen voor het ontplooien van een activiteit en het faciliteren van vrijwilligers. Dit zou een preventieve aanpak kunnen zijn om mogelijke problemen vroegtijdig aan te pakken. Daarbij is de wens en de behoefte van bewoners en de buurt- of dorpskamer belangrijk om te kunnen voldoen aan maatwerk. Gezamenlijk zullen we gaan kijken hoe we elkaar kunnen versterken en waar we op in zouden kunnen spelen. Deze manier van werken heeft tijd nodig om te groeien.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

Signed By: Buma, Sybrand <sybrand.buma@leeuwarden.nl>
03/11/2023 12:42:58 CET
ID: e3cd1dcb-a91a-4193-8d74-269e5f7c0783
Auth: Scribble

secretaris.

Signed By: de Jong de, Eelke <eelke.dejong@leeuwarden.nl>
01/11/2023 10:11:13 CET
ID: e3cd1dcb-a91a-4193-8d74-269e5f7c0783
Auth: Scribble

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*